

CIRKA

Gutta cavat lapidem...

E perkohëshme kulturele popullore

Del të paren e të tretën të diele të setcilit muej

Pajtimet: Shqypëni
Per 1 vjetë:....F. 4
" muej:..... 2. 20

Perjashta
6.-
3.50

Vj. I. Nr. 8

Shkoder, 6 Shtatuer 1936

Copa 1 Lek

Apatí: malarje shpirtënore

Është një smundje shpirtënore mjaft e perhapun nder né, qí prej mǎ të moçemve është tue kalue nder të rí, një smundje të cillës në mos i bijshim mrapa, ká per të pasë efekte shkatrruese per vënd t'onë. Çdo veper shoqnore, çdo inicjativë qí është per të mirë të vëndit, çdo mûndim qí hjek ndokush per me i lehtsue vuejtjet e këtij popull të shkretë, kúr mos të gjëjë një kundershtim të hapët, mǎ të shumten ká per të ndeshë në një ftoftsi të mëndueme, në një hesh-tje t'akullt, qí bǎn të lëngojë e të desë vepra pá fillue mirë. Edhe me kënë se ka'i herë ká fjalë lavdit, janë fjalë sǎ per faqe qí fort pak vijné per me dhanë zëmer e me i dhanë shkas punës.

Kah rrjedhë këta? Tue lanë në njanë ǎnë ata qí e bajné prej se nuk ndijn dashëni per vënd të vet, ase ata qí e bajné prej trashijet, të cillve, me pozitën shoqënore të tyne nuk u ká shkue baras edhe shvillimi kulturuer e mënduer e prandej nuk mûnd të shofin një perçik pertej interesit personal të vetit, né na duket se në shumicën rrjedh mǎ fort prej deluzjonit qí kanë psue. Këtyne, të cillët e kanë dash-të edhe e donë vëndin e vet, nuk u ká pergjegjë realiteti i gjendjes së soçme idealit qí kanë ushqye per sǎ e sǎ vjet. Ideali qí kanë pasë ata është kënë krejt ndryshe prej gjendjes në të cillen gjindet sod Shqypënia. Porsǎ të shkundin sgiedhen e Turkut e porsǎ të dalin në veti -- kanë mëndue -- Shqypënia në pak vjet kishte per të ndrrue faqe faret. Neper një veprim të zellëshem e të padám, një mëndjet e një zëmret në pak vjet kishim per t'a fitue kohen e bjerrur e Shqypnia kishte per t'u bǎ një shtet, i vogel po, por i bukur, i perparuem, një Svicer në Balkan.

Ky është kënë ideali i tyne. E kah kanë pá vjetë mbas vjetet se ky ideal ká mbetë gadi krejt

ideal, deluzjoni qí kanë psue i ká shtye në një apatitë rrezikëshme. Apatija prá e shumicës nuk është e shkakëtuese prej pandisijet e prej padashtënijet per Atëdhë, por pse kanë bjerrë uzdajen se Shqypënia, qí ata në mēnde e në zëmer të vet të kulluet kanë andrrue, nuk mûnd të jët kurr një realitet.

Po këta të deluзем, këta shpresë-bjerrta a thue kanë arsye me u ankue e me u shmangë pse Shqypënia është sod njajo qí është? Po si ká muejt me kënë ndryshej? Randojnë permblné katerqind e sǎ vjet të një rregjimit të hu-ej. E ç'farë rregjimit, ç'farë sgjedhet! Vetem prejë një krahazimit mûnd të shifet se ç'farë sgjedhet nder shekuj të kaluem na kemi psue: Shqypënia qí në kohen e Skanderbegut nuk i a ká basë lanë dalë vëndeve tjera mǎ të gjytetnueme, me gjytete të randësishme per pasuní, monumenta e tjera vepra larti gjithëfarësh, sod gjindet me një ndryshim të madh me kombe tjera prenimore. Prandej gjendja e sodshme nuk ká mujtë si me kënë ndryshej. Janë rrjedhime të natyrëshme, të domosdoshme. Është një perjudhë tranzicionit qí ngjatë, pse e gjatë është kënë zgjedha e hiej shkatrruese si ndet vepra të lëndëta të Shqypënis, si edhe, e mǎ fort, në shpirtë të sajë. Me mëndue ndryshej është gabim, me pasë uzdajë se Shqypënia në pak vjet të lulztojë e të vëhet krah as me kombe mǎ të perparueme është me rrejtë vëdin.

Asht ky një mëndim i gabueshem edhe i rrezikshem, kur ky mëndim të jët shkak deluzjonit prej kah rrjedh mandej disinteresimi, plogëshija, apatija.

Kjo gjendje shpirtënore është shum e damshme, ndoshta në një pikëpamie edhe mǎ e damshme se gjendja shpirtënore e atyne qí nuk mundohen veç per vedi e per dam të vëndit,

pse mos tjetër veprimi i këtyne shkakton re-
 akcion, bân me levizë, me punue të mirët,
 me i bâ ballë së keqes, me luftue për ideal;
 në sâ qi apatiya ndalë çdo veprim, çartë, prej pà
 levizjet, edhe çka është të mirë, si kûr ujt e
 knetave tue mos levizë shkakton malarjen për
 rreth.

Po s'u hoq këjo smûndje prej shpirtit t'onë,
 po nuk u shfrytësue vlera e atyne qi janë të
 zot e me ndergjegje, por qi, prej se kanë bjerrë
 uzdajen, rrinë të shmangun e pà veprim, na nuk
 kemi për të pà kurr dit të mira, perjudha e
 tranzicionit nuk kà për të kalue kurr për në.

Tash disâ dit është botue në një fletore të

kryegjytetit me titull të kumbueshem një "Thi-
 rrje mobiliximi. përmbi ujnâ qî damtojnë aq
 keqas vëndin t'onë. Thirrje e nevojëshme, thi-
 rrje shejte e mëndime shumë të pelqyeshme-ja-
 në shvillue n'atë artikull. Por është friga se
 ajo thirrje kà me mbetë thirrje pà kurrfarë
 riperkusjonit. Perpara duhet me bâ një tjetër
 thirrje: me hjekë apatin, me luejt, si i thonë,
 për së gjallit, me bâ të shduket kjo malarje
 shpirtënore qi, pse është shpirtënore nuk është
 aq e dallueshme e prandej është mâ e rrezikë-
 shme. Po s'u hoq perpara këjo smûndje është
 kot me pasë uzdajë se mûnd të hiqen smûndjet
 a shkaqet e smûndjeve tjera.

PAK VREJTJE GJUHESORE

I dashtuni Promethé,

E kam pasë mendën t'a ribotoj më një fletore
 artikullin e yt "Shqyptari mâ i mirë, Shqyptari
 mâ i harruem...", pse landa shumë e çmueshme e
 tregon se ndien e të djeg zemra për të vëjtme
 e krajata të katundarit të shkretë; deshta, pra,
 t'a ribotoj, por u ndala, pse mjerisht ato mend-
 me aq të nalta janë veshun më një gjuhë teper
 të zhelueme. Prej rrebullit me të vjeftë po
 marr guximin me të shkruet e me të vjeftë, pse
 mendoj se do t'jesh shumë i rî e nuk kës pasë rasë
 me u thellue në mësim të gjuhës amtare; mos
 m'a mir, pra, për të keq qi po të shkruet kshu
 troç pa katikule.

Rresht 1- kombtare, pse, or zot? Prej Shku-
 mbinit e deri në fund të Kosovës thohet kôm e
 me arsye, pse e kemi marrun nga arabishtja e
 në ket gjuhë shkruhet me tri germa (kaf, vaf e
 mim), k, vaf (herë v e herë o ose u) e m, pra
 germa b nuk qënton n'at gjuhë. Jugu për një ves-
 djalektuer për herë mbas germet m shton edhe
 një b, vend e pa vend e kshu shofim zembër,
 embër e sa lë tjera gabime.

Rresht 2- me mbrojtë, jo, por me pruejtë e
 rrjedhton nga verbi me ruejtë e për forcim merr
 parashtesën për, si me thâ e përthâ, me folë e
 perfolë; pra me për-ruejtë e për eufonî, me prue-
 jtë, si me për-arue, me prarue e mâ me ambel-
 cim plarue.

Rresht 2- me ndihmue njani tjetrit; verbi me
 ndihmue (ndimue, ndifë) rrigton (italisht regge)
 rasën e tretë (datif) e pra me i ndihmue njani
 tjetrit.

Rresht 3- nevojte, jo, por nevojët, pse ky êmen
 në shumë nuk ndrron e thomi shumë nevojë e për
 caktim merr një t, nevojët; krahë-krahët; duer-
 duert; një vesh e dy veshë pra veshët; një ditë,

shum dit e në trajtë të caktueme ditt (ditt e
 mija), një natë, dy net (nett e mija); et. et.
 et. Mbas kso rregulle sy (rresht 5), një sy e
 dy sy e në trajtë të caktueme syt. Kshu edhe
 për êmna qi më njajës mbarojnë në zanore të
 gjatë, si shtëpî, shtëpîs, shtëpîn, njisî, njisîs,
 njisîn (rresht 8).

Rresht 6- kundrejtë fshatarve, kundrejtë
 asajë klase... e cilla për mbas mendës s'ime...
 êmnat fshatarë, klasë, mende me at pjesull
 perpara gjinden në rasë t'ablativit e pra ku-
 ndrejt fshatarësh, kundrejt aso klase, mbas
 mendjet s'ime ket rasë, ablativin, shkrimtarët
 e rî janë tue e qitun mbas shpine, shembtim
 gjuhe, por nuk kanë faj, pse kurrin mesues
 asë profesuer në shkollë s'është interesue: për
 gjuhë, për natyrë e bukurî të sajë nuk po
 çân kryet kush!

Rresht 9- Fshatarët janë ata; qe Shkodrani
 qi nuk dallon gjinî e ltyne përêmname: ato
 burra, ato grâ; jo, por ata burra e ato grâ;
 pra fshatarët janë ata...

Rresht 11- nëpër të tendetë; jo, por të
 tendetë, me një t në fund, pse kjo skajon
 trajten e caktueme më numër shumë; mbasa-
 ndej mâ shqyp tendetë: një tendë, dy tenda,
 ase mâ shqyp tandë tinda.

Rresht 14- na sigurojnë..., pse n'a? Jo,
 djakë, por na përêmnen vehtuer të vehtes së
 parë un-n e na flasim rasë e parë; përêmnat
 vërtorë të datif e makusatif kanë dy trajta:
 tue e më për të dy rasat, ty e të, atij e
 i; neve e na, në e na; juve e ju, jû e ju; aty-
 ne e u; ata (ato) e i.

Rresht 12- (për harresë): rrinë tue u ta-
 llë... rrinë, sikur pijnë, flëjnë, lajnë, shkoj-
 në. Një vëjtje: verbi me pré e me pritë shumë

herë nderlikohen në zgjedhim të vet si po pres
nji thupër e po pres mikun; e verteta: po préj
nji thuper e po pres mikun; e preva thupren, e pri-
ta mikun, pra un préj, ti prén, ay prén, na prejmë, ju
preni, ata prejnë.

Rresht- 14.- duertë, duert, kam shkruie edhe
nji herë persipra: dyer - dyert.

Rresht- 15 - e tyne xî, por e tyne nxî.
Prej adverbët zî sajojmë verbin me nzî, si prejë
emnit dritë, me ndritë; ditë, me nditë (bukë e
nditshme). Në sajim të verbavet perdoret shpesh
pjesulla n si parashtesë.

Rresht 16-... të njaj farkëtarit, jo por të njaj
farketari, pse ky ëmen gjindet në trajtë të pa-
caktueme e germa t cakton emnat në numer shu-
mës: i ktij djali, i ktyne djelmeve, et.

Rresht 16- janë mâ simpatike, janë mâ të sym-
pathishme, kjo trajtë është mâ shqype; mandej
sympathî, pse fjalë greqishte e nuk kemi të
drejtë t'i a ndrrojmë orthografín. Mos i shikjo
italjajt, pse kta i perçudnojnë ëmnat e huej. La-
tint kanë shkruie Scodra, por italjajt na e kanë
bâ Scutari. Per orthografi t'emnavet greqisht
mir per shembull Germanët, Frankt e Anglijasit.

Rresht 17-... të njaj bankjerit, jo, por të
njaj bankjeri, pse në trajtë të pacaktueme. Ma-
ndej edhe na jemi tue perdorun ëmnin Bankë e
pra prej ksî emni do të dali pershtuesi, pra ban-
ktar: çashtje banktare. Të njaj zyrtari pa t.

Rresht 18- si të kenë arritë: si të két arrij-
të... konjuktivi i verbavet me pasë e me kënë: qi
un të kém, qi ti të kësh, qi ay të két, qi na
të kemi, qi ju të kini, qi ata të kën; qi un
t' jëm, t' jësh, t' jét, t' jemi, t' jini, t' jén.
Jé Shkodranë e mos e humb harmonín e veshit.
A të ban rimë ëmni jetë me verbin t'jét? Per
Shkodranë kurr. Un nuk dijë të shkruiej vjerrsha
e pra falm guximin se ktu po t'i rreshtoj nj'a
dy sa per me të tregue fuqín e zanorevet të gja-
ta:

I miri do t' vrejë n' ket jetë

As nji faj e gjymtim t'két.

Per mue kta dy vjersha s'kanë rimë, pse tjetër
shqyptim ka emni jetë e tjetër verbi t'két.

Rresht 25- ... qi t'jenë gjykue... qi t'jét
gijkue. et. et.

Rresht 35- ... i a nisë asajë punë...; të ká
shpetue, të ka shká, pse jé Shkodranë, pra i a
nisë asajë pune.

Rresht 37- Kta dy tre rreshta më duken se
shkjepojnë; un kishem per të shkruie: Æsht shum
i lum e madjë mâ i lum se ay, të cillit, ndë
jun per brî votre, (ase n'urë të votres) i vjen
gadi gjithshkafja....

Shtyllë e dytë

Rresht 1- i pasunisë, i lumnisë: pasuní, pasu-
nís; lumní e lumnís.

Rresht 2- ato per ata; aman rueju mos t'a

nderlikojsh gjinín. Jo ato fajtorë, ata fajtorë.

Rresht 3- Nuk janë pra ato fajtorë në kjoftë
se mudi e djersa e tyne nuk perftohet nder pro-
dhime.... ktu verbin me perftue s'jam tue ma-
rrë vesht; per mue ky verb d. m. th. me bâ
qi të két të qênun nji send qi perpara nuk
ishte. Rrjedhton nga latinishtja fetum, pra
me dhanë jetë, të qênun.

Faqe tjetër:

Rresht 10- Sejcilli; per mue trajtë ortho-
grafije e gabueme, pse n'at peremen kemi tri
fjalë: se i cilli, se e cilla, se të cillët, se
të cillat porsi subjekt e si objekt të drejtë e
të zhdrejtë kemi: i se të cillit, e se të ci-
llës, i se të cillvet, e se të cillavet; se të
cillit, se të cillës; se të cillin, se të cillën;
prej se të cillit, prej se të cillet; kto janë
trajtat orthografore.

Rresht 27- zilí (egoisem); ket fjalë e per-
dorë jugu e na në vend të sajë kemi resë (ge-
losia, it); por jugu e perdorë edhe per smi-
rë (invidia), pse nuk kanë skaj per ket vesh-
tesë të mrame. Për egoisem? S'e dijë

Shkova gjatë, por dishiri e lakmija me u
ndimue të rívet më shtyni per kaq guxim e
ti, lum djalë i rí e i pajuem me mendime aq
të bukura, si kalzon artikulli i yt, ke me më
falë e mos me m'a marrë per të keq; kto vrejte
mirmi per të mirë e mos m'i mir per të keq.
Perdora dy herë imperativin e verbit me ma-
rrë: mir, mos mir; mirma, mirmi e mos m'a
mir, mos m'i-mir; me kaq t'uroj çka të lak-
mon mâ teper zëmra.

Tiranë, 25 Gusht 1936

M. LOGORECI.

Cirka së vertete

Atdheu e gjuha, mendimi e fjala, fjala e
jeta, janë trí sende qi lidhë nji varg, e
njâna pá tjetër s'mundet me pasë të gjáll.

E. De Amicis

Sà mund të nëndohet dielli pá dritë, aq
mund të nëndohet kombi pá gjuhë.

A. Gjeçov

FOLKLORE

Lidhja e Pezrëndit e vjetit 1878 a, sikuerse thirret në popull, Lufta e Miletit, pá dyshim kje një nder shfaqjet më me rëndësi të perpjekjeve t'ona për liri kombtare. Shpirti i popullit edhe në ket rasë, më fort se nder tjera, i ká shprehë ndisít e veta nder shumë kângë të bukura popullore kú e dukëshme, e kjarët ndihet fryma e Atëdhédashnis. Një nder kto është edhe kjo që po botojmë më poshtë, njashët si e gjetme në një dorëshkrim të vjetër t'asajë kohë e që, me sá dijm na, nuk është fort e njoftun.

Kânga e Luftës së Miletit

Iptidá te merrkúrr mrâma
Njikjo punë bâní vakí.
Eni djelm, ju pastë nana,
Te luftojmë me Mal te Zí.

Hodo Begu i hypi atit
Edhe shkoj me sherbezllek,
Eni djelm mbas bajrakut,
Se na jemi në selamet.

"Edhë fjalë n'a çoj Hoti
Se njitash na ká ardhë dita,
Shoqishoinë do t'a dona.
Prënk Pashen na e dona,,.

Çka po thotë njikjo Shkoder?:
Nuk e njof zogun e shkinës
Do t'ja djeg njato kësolla
E t'i hî mrëndë Cetinës.

"Disá turq e disá t'kshtënë
Gajret bânë me shoqishojnë,
Yrysh djallë t'i hîm mrëndë,
Vëndin t'onë mos t'a lshojmë!

Edhe fjalë n'a çoi Hoti
Njikjo punë bani vakí,
Eni djelm ju ndimoftë Zoti,
T'a batisim Malin e Zí.

Edhë n'Shkoder u dha zani
Te tanë djelmt ju me u mbledhë,
Se njitash nuk duhet nizámi
Gjakun t'onë tanë m'e derdhë.

Se sá shpejt u dha kushtimi
Me u mbledhun shoq me shoq,
Se jû mrapa u vjen taimi,
Lundrat plo me kallamoq.

Te tanë nisen si asllana
E me shënd tuj u qeshë,
Se në Tuz gjinden shëjshanat
Edhë arkët me fyshekë.

Se njitash duket trimnija,
Kush prej shoqit mos m'u dá
Se fjalë çoi edhe Gucíja:
Edhe ún gadi jam bâ.

Eni djelm si pashallarë,
Se për erz na po shkojmë,
Bash burrat bajraktarë
Shoqishojnë mos t'a lshojnë.

Edhë nuk na ká lanë Ora,
Se gjithmonë kena luftue;
Eni djelm ju lumtë dora!
Shkodra mbarë në kambë është cue.

Kanga e Dasho Shkrelit

Permledhë prej DED DEDAJ
Dasho Shkreli kje kryepri e një çetes në luften që bân
në kala të Shpuzes dhe aty qindroj me një trimni të madhe

Mori Shkodër, moj mizore,
pak u duke e shumë na dole,
të tanë asqerin na marove
tue bân luftë me shtat taborre.
Shtat taborre n'meteriz,
mos u ngut more Hafiz.
Hafiz Pasha krye lopa,
nuk rrahët Shkodra me topa,
as me topa as me havana,
Dasho Shkreli nuk bân ma nana.
Dasho Shkreli fjalë ka çue,
m'i thujë nanës jam varrue

ço heqim, me m'heqim,
mos m'a lën Sajen me shkue
se nuk gjenë zotni si mue,
As na gjetë aska me gjetë
Dasho Shkreli sokol me fletë.
Kush na i dogj njato kulla?
Dasho Shkreli me do burra
kush na i dogj njato shpija?
Dasho Shkreli Tevabija.
Kush na i dogj njato kesolla?
Dasho Shkreli me sokola.

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER (2018)

Lule mali

D. L. S. qi nder lule mali zgodhi të bukurat e
i bani kunorë per lulzim të letratyrës shqiptare.

S kënkeni lule rrit' nder kopshtije,
aty kû mbramjet hiedhen pá prâ
duer qi mbajn lagca, kû në mall tuj fshâ
kndojn vashat n'hije.

S kënkeni lule rrit' nder kopshtije...
Pá dá, m' jue mshehun. bulku veç kndueka,
era prejë malit ambel ju lmueka
si n' diell si n' hije.

Kndojn tuj andrruemun n' pelhur' tuj qitë
lulet mâ t' bukrat per at dit' t' gzueme
kûr t' veshen n' t' bardha, kur andrra e lume
t'két dalun n' dritë.

Permbi jue shtrîmun blegtorja rrin,
ju zgjedh' mâ t' bukrat, ju kput' me dorë,
tuj ju rreshtuemun ju bân kunorë,
psehin s e din.

Aty 'i tub' lule shpesh her' grabiti
vasha dashtnore, e lét e lét
kurrkush pá e pámun n'at mbramje t'qét
tu gardhi e qiti.

Kunor' qi ballin ká m'i a stolisun
kûr tash shkon nuse porsí mâ e bardha,
a por brî s'ngrates qi tash ngrîn mardha
ká m'u ujdísun?

SIRENA

Ander r

Kushtue C. G.

Tue luejt' t' kam pá n' nji fush' t' lulzueme 'i herë
Me do shoqe që rrethas ty kunorë
T' bah'shin; f'mi i njom' tân' gaz ishe at' herë
E udhtojshë po nga' i mal i bardh' si borë.

Nji diell parrizi aty shkrinte perherë
Rrezet mbî truëll, dhe zogj' t bashkue me Orë
Jone hynore ëpshin mbi at' fush' t'blerë;
N'sa ti me shoqe ecshe, ecshe p'rorë.

Por rruga u sos te mali, dhe aj diell
I mbrekulluet u zhduk tu' i dhan' i nd g'zimit
Shoqet t'lan' vetem; gazi n'frij' t'u shndrrë.

T'u sos f'minija, terri s'ndoi n'qelli
„Ndim"; po m'u ba se brite n'vot' t'mjernit.
Doren t'a dhash' e udhtojshë bashk' me m e....

Maj1934.

ANDRRUESI

Dishmë falënderimi

(Novelë gaztore)

Shum i ndërti Z. Dr. Shetija

Kallnuer 1919

Un vishë 125 kilo e të gjitha mjetet e per-
doruese per me mujtë m'u mbarue më kishin
shkue kot. Shi atëherë një mik i ëmi, q' m'a çoi
vetë Zoti, më këshilloi t'u drejtohem jû, shumë
i ndërti zotni Doktor. Ndoqa kuren q' ju më
dhatë me b' mbas sistemit të thirrur prej jush
"ushtrime të perditëshme marshimit t'arsyshem".
e mbas shtatë muejsh kishem firue në peshë
plot kater kilo e gjashtëqind gram.

Me shumë gzim po ju shfaq mirënjohjen t'ë-
me m'atë gjallë.

Lush K. Stravecì

Shum i ndërti Z. Dr. B'aja

8 Shtatuer 1919

Un i nënshkruemi, Lush K. Stravecì, po i
dishmoj mirënjohjen t'ëme të ndërtit Z. Dr.
B'ajës mbas perfundimit të shkelqyeshem të ku-
rës me të cillen aj më shndoshi prej një smu-
ndjet të r'andë. Per shkak të do ushtrimeve të
teprueme marshimit të perditëshem, kambët er-
dhne e m'u ajne per m'ner, tue më shkaktue edhe
dhima të f'orta, k'ur per fat të bardhë një mik i
ëmi më këshilloi të vishem per mjekim te ju.
Tue ndigjue këshillin t'Uej, kam ndëjë gjashtë
orë per gjith ditë në një l'ang me dhë të kuq të
shkrimë, e kam vijue ket kurë gjashtë muej rresht.
Sod mundem me thanë se jam shndoshë kryekput
prej s'ajunit.

me nderime

Lush K. Stravecì.

Shum i ndërti Z. Dr. Eletriku

4 Dhetuer 1920

Per shkak se kishe ndëjë shumë orë per gjith
ditë e per një kohë disi të gjatë me k'ambë të
zhytuna në një farë l'lomi të langtë, paçë rrezi-
kun me m'arrë një pezmetim fytit të r'andë. Per
fat të mirë më shkoi m'endja me ju drejtue jû q'
gzoni një n'amë aq të merituem, e në saje të sis-
temit t'uej elektrik per të shndoshun të smundje-
ve të fytit, paçë gzinin me p'at se, mbas një vje-
te kurë, fyti i ëm po thuej se ishte shndoshë
fare.

Me plot falënderime

Lush K. Stravecì

Shum i ndërti Z. Dr. Psiku

specialist per smundjet e d'ejve

3 Marc 1922

Qyshë prej frorit 1921 vueshe prej njaj krizi
nervoz, kishe të m'arrë-m'eq, habina, p'at-gjumë,
më bite ajo e tokës, etj. etj. të cillat m'ishin
shkaktue prej një kurës eletrike q' per fat të

z'at kishe b'at perpara, k'ur fati më desht, tue
më b'at me ndeshë në drejtimin t'uej. Ndoqa p'at
kë per pikë kuren t'uej të mrekullueshme në
bazë të bromurit, e, tash dy muej, jam tue
v'ue oroe në vetv'edi shëjet e një permirësimit
të dukëshem.

Ju dishmoj, Zotni Doktor, mirënjohjen t'ë-
me të kthellë q' nuk k'at m'u shue kurr.

Lush K. Stravecì

Shum i ndërti Z. Dr. Zorra

specialist per smundjet e mides

6 Shtatuer 1923

Jeta e j'eme, tash s'at muej, ishte b'at një
martirizim i vertetë. Midja e j'eme, e prishun
prej perdorimit të teperm të bromurit, nuk më
l'ete një orë qetësi. Zoti pat m'eshirë per
m'ue e më b'ani me njofhtë jû në një bamirës
të vertetë të njerzimit. Në bazë të regjimit
të haes q' Ju më këshilluet me mbajtë, tek e
mramja mund të tham se v'uej shumë m'at pak se
perpara. Ushqimet e m'illa, k'ur të perjashto-
het ç'do llojë haetje tjeter, edhe të merren
me një sas'at të madhe, b'akan me të vertetë efe-
kte të mrekullueshme

Ju falem nderës me gjith zëmer, etj.

Lush K. Stravecì

Shum i ndërti Z. Dr. Samari

Anëtar i akademis së Mjeksis

16 Qershuer 1924

Ju po më kerkoni një dishmë per me i a
bashkanjitë raportës q' doni me i b'at Akade-
m'is së Mjeksis. Po shpejtoj me i a u çue, por
drue se nuk k'at me ju v'ejtë si mbas dishirit
t'Uej.

Un erdha te Ju në mojin e Majit q' b'aloj.

Tue k'ënë se e kishe teprue me haena të
m'illa n'ushqimin t'ëm, tue hanger dis'at kilo-
gram per gjith ditë, ishem frue në një m'endy-
rë teper të p'at m'asë tue kapë peshen jo fort
normale të 184 kilove.

Atëherë Ju më këshilluet me b'at një k'al të
f'ort e me b'at per gjith ditë shetina m'at të.

Mbas tr'at ditëve pasha e j'eme ishte zbritë
50 kilo m'at pak.

Po, po, nuk asht një gabim shkrimi; po
tham pernjimend p'eshdhet kilo në tr'at dit.

Ju e k'eni l'ejen me d'iftue b'at nisht ket ra-
së zbritje veshe raq të shpejtë. Por në k'jof-
të se e gjikoni te nevojshme, mundeni me
shtue të raportin t'uej se i nënshkruemi tash
k'at etem një k'ambë edhe njimend, u desht të
m'at p'at k'ambë e rrmaktë, mbasi u rrxova
prej k'at në shetina e parë q' b'ana.

Pranonë, Z. Doktor, nderimet e mija

Lush K. Stravecì.

(perkëthim prej frëngishtes)

NIMUS

M I

Shtylla e lexuesave

Këshilli i mjekut

Marrim e botojmë:

I Nd. Z. Drejtuer.

Ju lutemi të keni mirësinë me i bërë vënd ktyne pak rreshtave në shtyllën që keni caktuar pastafat për shfaqjen e mendimeve të publikut.

Sikurse dihet, një nder shfaqjet më kryesore të perparimit modern të kulturës është edhe telefoni, kaq sa nder shtete të gjytetnueme njehen me miliona ata që e perdorojnë; s'ka zyre në daç publike ose private, magaze të mdhaja o dugajë të mjesme, e banime o shpija private se kush që mos të jën të pajtueme në telefon. E në Shqipëri?

Janë tash sa vjet që qeverija shqiptare, tue çmure si duhet rëndësinë e këtij mjeti komunikacioni, e ka vënë telefonin në dispozicion të publikut, por me gjith këtë aj nuk ka mujtë m'e pasë të perhapunt që meriton. Tue lanë më njënë anë kryegjytetin, nder gjytete tjera perdorimi i telefonit nuk e ka marrë shkasit e meritues; per shembull në Shkoder, një gjytet me një popullsi kaq të madhe, numri i pajtimtarëve të telefonit është krejtë qesharak.

Cilli është shkaku? Mbas mendimit t'ëm nuk është tjetër, por çmimi teper i naltë i taksës të pajtimit. 50 frank ari në vjetë është një shumë teper e madhe per perhapjen e volgariximin e telefonit e që tëhuj këdo kishte me dishrue m'e pasë në shpi ose në dugajë. Kishte me këne për një gjë e domosdoshme per të perhapun të këtij mjeti kulture, që qeverija t'a ulte në një mendyrë të ndishme taksen e caktueme. Ndoshta mund të kundërshtohet se kjo është një gjë e pamundun, pse kishte m'u zbritë sasija e t'ardhunave e caktueme në buxhet prej kësajë gurrë. Krejtë per kundër. Un kishte me thanë se me pasë per t'a zbritë sasinë e taksës, po thomi në fr.10.- në vjetë, d. m. th. 5 fish më pak, numri i pajtimtarëve kishte m'u shtue s'pakut 100 fish më teper, e kështu jo vetem kishin m'u miue shpenzimet më të mdhaja që do të nevojiteshin per administratë, por edhe Arka shtetnore kishte me pasë një sasi t'ardhunash shumë më të madhe se sa ka tash. Kam ndi se kësso doret të tuj u veprue edhe nder shtete tjera, sikur, sa me prue një shembull, në Jugosllavi, ku taksa e pajtimit në telefon kënkë zbritë në ket kohen e mrame afer 75 per qind.

Shpresoj se kompetentat nuk kanë me pritue m'e marrë ndopak në studjim ket çashtje jo të parëndisi që po guxoj m'e parashtrure në shtyllat e "Cirkës".

Me nderime

N. L.

Kur të han gjarpni...

Helmi i gjarpnit (shlligës) nuk perfton kurrnji dam kur s'gjënë varrë a të prëme, e mund të kapërdihet për kurrfarë rrezikut. Por kësajë mandej kalon në gjak.

Kur të han gjarpni e neper ata të therrun shtje helmin e vet, ky helm është aq i fuqishem sa që edhe në një sasi të vogël fort mund të shkaktojë deken; me këne se vrojtohet vëndi ku të kësajë hanger, nuk kishin me u pa vëç dy të prëme të vogla fort, ka i herë dy bira me të zënë me i dalluar sytë e të papëlyeme me gjak.

Por mbas pak deqikash që kanë ndodhë të ngunit, fillojnë ndihen edhe shifën e efektet e të helmatisunit. Rreth varrës kësajë vjen e bërë e zëbër e nisë me u ajë; këta t'ajun nuk vonon me u sjat gjithkah per rreth varrës; pernjherit i helmatisuni fillon me ndi të marrë-frymet, të marrë-mec, të dridhuna, me pasë kllapi, një të lodhun të fort e së mramit e këputë pika.

Mjekime me ngutësi.

1.- Me këne se varra është në krah a në kambë, duhet me e lidhë krahin o kamben permbi varrë per me pritë sa më parë që helmi të siellet neper trup e per me bërë më të kollajtë të dalunit e gjakut prej varret; ku do që të gjindet njëti varra e kur nuk ka se si bërë ndryshej që të dalë gjak, atëherë në at vënd duhet me bërë një të prëme, as me bërë kopetë (gota), a edhe me e thithë helmin kur, ai që e thithë, është i sigurt që nuk ka kurrnji varrë në gojë.

2.- Mbas që të ket dalë gjak në një sasi të mjaftueshme, me t'a varret me kujdes, e mandej me e djegë (kauterizue) me hekur të kuqun; me këne se kësajë mjetit a m'një kësajë l'ang, me i qitë një sasi pika mbi varrë; a m'një kësajë, per posë që vijnë si djegëse (kaustike) është edhe fort e vjefshme per me neutralizue fuqin e helmit. Së mramit me e lidhë varren mirë.

3.- Në shtet mjekimet varra duhet me i dhënë të smuqit ndo'i mjet per me i dhënë forcë rrahme, kësajë kësajë.

Me këne se i smuqit fillon me pasë të dridhuna, ndodhë se të helmatisunit është në vijim, me i bërë krahëve e kambëve. Kishte me këne edhe shumë vjefshme me e vënë në dyshek me i dhënë lanje të xeta per me bërë që të ndjersët. Si të kalojnë 24 orë prej së ngunit të gjarpnit, nuk është më rrezik jetës.

4.- Me thirrë mjekun me ngutësi që mund të keshillojë edhe ndo'i injecion (kafëinë, eter, etj) që lypë rasa.

Nieri qi s'shifej

roman i Jules Verne-s

8)

Shifej prej zânit se kapidani ishte fort idhënue.

Doktori vijoi bisedën:

- Ju pergjegja, zotni Vidal, mbi gjendje të Guljelm Storitz-it. Sâ per jetë qi ban, kush mund t'a dijë? Jeta e tij është krejt e misterëshme e duket si të jetote në një jetë tjetër.

- Mos të jenë smadhime doktor? - i a bënë vetë.

- Mëndet - më pergjegji. - Porse dihet se është pjestar i një familjes fort të dyshimtë e, para tij, i ati, Otto Storitz, është kënë i ndimë per punë të çuditëshme.

- Thana e thaça qi vijnë edhe mbas dekes së tij, doktor, si kam këndue në një fletore të Budapest-it në rasë të përvjetorit të dekës së tij, qi kremtohet per vjetë në Sprembërg, në vorresë të gjytetit. Me çka thotë fletorja, koha nuk ka mujtë me i shlye ndopak legendat bestytnije per të cillat po më flitëni. Donë me thënë se është kënë shtrigâ, qi ka pasë mshefsina të jetës per tejmë, e se është kënë i pajisun me një fuqi të mbinatyrëshme. Per gjithë vjetë duket se banorët e gjytetit presin qi ndo'i fenomen i jashtëzakonëshem të prodhojë rreth vorrit të tij.

- Kështuqi, lum Vidali - perfundoi doktori, - nuk keni m'u çuditë se, me çka flitet në Sprembërg, Guljelm Storitz-i njehet këtû si një nieri i çuditëshem... Ky është aj qi ka lypë per grue vajzen t'eme e qi, dje, pat fëtyrë me persritë luten e vet.

- Dje? - pvetë.

- Shi dje, kûr erdh me folë me mue.

- Edhe mos t'ishte ai nieri qi është - i a bani kapidani Haralan - rrîn se rrîn puna qi është i Prusjanë e këta ka mjaftue mos me pranue luten e tij.

Fjalët e kapidanit diftojshin tănë antipatin qi, per trashigim e per instinkt, raca magjarre ndinë per racë germane.

- Qe si kanë rrjedhë punët - nisi prap doktor Roderich-u. - Është mirë qi t'a dini. Kûr më lajmuen se ishte Guljelm Storitz-i, kjeçë dyshas... a me e pritë a por me e nisë.

Kishte kënë ndoshta më mirë babë - i a bani Haralani, - mos me e pasë pritë aspak, pse, mbas qi i ka shkue huq luta e parë, ai nieri është dashtë t'a kuptote se per të nuk ishte mirë të shklitë më në ket shpî per asnjë arsye.

- Ndoshta ashtu është - tha doktori, - por kam drashtë mos t'a egercoj e mos të shkaktoj ndo'i shkandull...

- I kishem dhanë fund vetë me një herë, more babë!

- Pse të njoft prâ - tha doktori tue i a marrë doren - shi per ket arsye kam dashtë me shkue kadalë e me mënd... E, mbasi po bjen fjala, me kënë se permëndet emni i tij, i Guljelm Storitz-it, a shkakton ndo'i poterë, per dashtëni qi kē per nanen t'ande, per mue e per motren t'ande, gjendja e së cillës kishte me kënë fort e dhimëshme, mûndoju me ndalë vedin...

Nonse kapidanin Haralan nuk kishte shumë kohë qi e njifëshem, më dukej i një karakterit të fort e i kujdesëshem sâ s'ka per familje të vet. Prandej më vite shumë keq qi kundërshtari i Markut kishte këthye në Ragz e qi kishte persritë luten e vet.

Doktori vijoi tue na tregue imtas viziten qi ai kishte pasë një ditë para shi në një odë. Guljelm Storitz-i i a kishte nisë me njëherë bisedës në një mëndyrë qi diftote të ngulunit e mëndes së vet. Si dote me thanë ai, doktor Roderich-u nuk kishte pse m'u çuditë qi ai të sprovote edhe një herë per me marrë vajzen e tij, mbas qi kishte këthye në Ragz: këthim qi nuk kishte më se dy ditë. Doktori kot me fjalë të prême ishte mundue me i a hjekë uzdajen. Guljelm Storitz-i nuk ishte shtrûe, e tue u xë perhere e më teper, kishte diftue në fund se fejesa e t'ëm vllâ me Miren, nuk i a kishte hjekë prej mëndes se mûnd të i a mbrrijte qellimit të vet, e qi ai e dote vajzen, e per në kjoftë edhe se s'kishte per të mujtë me e bënë të veten, sigurisht qi as tjetërkush nuk kishte per t'a gëzue.

- Faqeziu! - thote kapidani Haralan - Si s'kam qillue këtû me e hjedhë me një herë jashtë!

- Pernjimënd qi ka të drejtë me drashtë doktor, - mëndova un vetë me vetë - me bënë me ndeshë këta dy njerz, s'dij si kishte me u bënë puna.

Doktori vijoi:

- Në sâ ai po thotë këto fjalët e mbrame un u çova qi t'a mërrtoresh se nuk doshe me e ndi më. Martesa e Mirës ishte dâ, e edhe pak ditë t'ishte punë e kryeme i thaçë. - "Jo pak ditë por kurr", - pergjegji Guljelm Storitz-i. - "Zotni, thaçë tue bënë me shëi në dera të lutem me kënë me dalë jashtë". Kusido me pasë kënë në kambë të tij e kishte marrë vesh se këtû nuk ishte më vënd për të. Por a e xeni besë? Ai nuk luejti aspak por tue folë me zâ t'ultë, u mûndue mândoj me të butë me xjerrë qi martesa,

në mos tjetër të shtyhej. Atëherë shtrëna krahin për me i rë kumbonzës e me thirrë shtëtorin, por ai kapi krahin t'ëm, xë e bën t'm, e çoi zënin kaq fort sá me u ndi në tanë shpín. Mirë qí grueja e ëme e vajza nuk kishin këthye endë. Në fund i u mbush mëndja me dalë, por jo pá shqypëtue përpara disá fjalë të mërta kercnimi. Mira nuk kishte për t'u martue kurr me Markun. Kishin për të dalë pengime aq të mëdhaja sá martesa nuk ká për të mujtë me ndodhë. Storitz-i kishte mjete me të cillat münd të u a delte të gjithave fuqive njerëzore, e ai nuk do të lëte aspak pá i perdorue kundra asajë familje qí po e largote... Çili derën e odës e duel jashtë me furí, tue kalue në mjes të gjindve qí po pritëshin n'odë tjetër, e tue më lanë fort keq për fjalë t'errta qí shqyptoi.

Si na persriti doktori as një fjalë për ket të folun u ishte dëftue zojës Roderich, së bijës së sajë e t'ëm vllá. Ishte punë e kotë me i tremë. N'anë tjetër, e njëfëshem mirë Markun e nuk besoj se e kishte lanë punen me aq. Pse, sa për Haralanin, me të vështirë, por në fund i u shtrë arsyejavet t'et.

— Po báj veç si po më thoní, — i a bani — nuk kam me i báj gjá atij faqezí. — Por me báj me më thánë ai gjá mue, kúr të ndeshemi?... Me báj me i thánë gjá Markut?... Me báj me na ngucë ai përpara?...

Doktori s'dijti çka me i pergjeggjë. Biseda mbaroi. Si do me kënë, u dote me pritë. Fjalët e kercnimit e tija nuk kishin për të pasë ndo'i rrjedhim e kurrkush nuk kishte për t'a marrë vesht, mjaft qí Guljelm Storitz-i prej fjalëve mos të kishte kalue në veprim. Po çka kishte mujtë me báj? Me ç' mjete kishte për të mujtë me pritë martesën? A kishte shtërngue ndoshta Markun, tue e marrue në faqe të tjerëve, me dalë në dyluftim me të?... Mos t'i kishte báj ndo'i rrëng Mirës?... Po si kishte për të mujtë me i báj rrëng, kúrse s'lehej rob nieri, mbas asajë ditë me hí në pallat? Nuk do të kishte aq fuqí, kujtoj, sá me thye edhe dyert. Mandej doktor Roderich-u edhe nuk kishte ngurrue aspak me i báj zâ auktoriteteve qí kishin mujtë menjihërë me báj të padamshej at gjerman.

Para se t'u dashim, doktor Roderich-u i qiti bë edhe një herë djalit të vet m'u pritë e me ndëjë i qetë e kapidani, me të zí, por i a dha në fund fjalën.

Biseda e jonë ngiati deri sá këthyene zoja Roderich e dy të fejuemt. M'u desht me ndëjë aty për mjesditë e me shtye për mbasditë shtëtin t'ëme ndër rrethë të Ragz-it.

Nuk hoqa keq me gjetë një arsye për me spjegue psehin e pranís s'ëme n'odë të punës të doktorit. Marku nuk bái kurrfarë dyshimit,

e buka shkoi më së mirit.

Kúr u çeme prej tryesët zojshë Mira më tha:

— Zotní Vidal, mbasi patem fatin e mirë me ju gjetun këtë, keni me ndëjë me në deri në mramje.

— E shetija e ëme mandej?

— Tash po e bájme të gjithë së bashku.

— Me folë të drejten kam pasë në mënd me u shtye pak larg...

— Kú do qí të shkoni na po ju ndjekim.

— Kambë?

— Kambë... Por a thue është aq fort nevoja me shkue larg? Jam e sigurtë qí ene nuk keni mujtë me e shijue në tanë bukurín e vet ishullin Svendor.

— E kam pasë lanë për nesor.

— Por më mirë po shkojmë sod.

Pásh kështú, në shoqëni të zojave e të Markut, ishullin Svendor, i shndërruem në lulishtë publike; një lloj parku me pyllëza, qoshqe e argtime gjithëfarësh.

Por mëndja e ëme shetitëte njetí. Marku u kujtue e m'u desht sá herë me i dhanë ndo'i të gjegjun ç'faret do.

Drojshej ndoshta se po ndeshemi në Guljelm Storitz-in? Nuk ishte ajo, por mëndojshem çka kishte thánë doktori: "Kánë për të dalë aq pengime sá qí martesa nuk ká për të mujtë me ndodhë... Guljelm Storitz-i kishte mjete me të cillat münd të i a delte ç'do fuqís njerëzore!" Çka dojshej me thánë këto fjalë?... A thue me i marrë përnjimënd? Bana mëndim me folë edhe një herë me doktorin, por sá t'ishim vetun.

Ajo ditë kaloi e kaloi edhe nesërja. Fillova me u qetësue. Guljelm Storitz-i nuk ishte pá kund; por prej gjytetit nuk kishte dalë. Shpija në rrugën Teqeli ishte gjithnji e banueme, e tue kalue andej për pásh tue dalë prej sajë shtëtorin e man. Një herë bile pásh edhe Storitz-in në një dritësore të "belvedere"-s sjellun kah fundi i rrugës në drejtim të pallatit Roderich.

Natën ndërmjet 17 e 18 majë ndodhi një punë e ré.

Nonse dera e Kishës katedrale kishte kënë mbyllë mirë me shula e pá u pá, kurrkush s'kishte mujtë me hí, me gjithë këtë Leçija e martesës së Markut e Mirës kishte pasë kënë hjekë prej tabelës së botimit! N'e nesre u gjeten letrat për tokë shkye e báj copë e grimë. U vu në me të shpeitë tjera, por një orë na vonë, e kësó here ditën për diell, letrat e leçís kjene hjekë e shkye prap. Tri herë ndodhi kjo punë atë ditë me 18 majë, pá mujtë me u shtí në dorë fajtori. U desht në fund me mprojtë me tela tabelen e leçinave. (vijon)

Perqokime

Të Hapunit e gojës

Jemi në mjedis të vërës, është koha në të cillen më fort se nder stinë tjera n'a njeshet e n'a zatetë të hapunit e gojës: pse mos të flasim pak edhe për të?

Nji legendë mitologjike e vjeter thote se të Hapunit e Gojës leu prej Merzís e prej Motit; nor kohët e mitologjis kanë kalue. Të Hapunit e Gojës, porsá leu, u lshue fluturim edhe zbriti mbi tokë, e kta kje nji rrezik i madh fort për njerz. Pse, historija n'a kalxon se Asirt, kúr filluene m'u merzitë e me ju hapë goja, kjene shqymë të gjith prej Babilonasve; gjithashtu kúr ju hap goja Medve, kjene mujtë prej Persjanëve, e kúr të hapunit e gojës i u nji Darit n'Oborin e vet të fëmorisun, ai edhe mretnija e tij kjene permbysë prej Lekës së Madh, i cilli nuk e kishte zakon me i u hapë goja kurr.

Më falni, o lexuesat të dashtun, se nuk po mundem me shkue gjatë këtú tue ju diftue historin e të Hapunit të Gojës në të tana kohët e nder gjith popujt, pse nuk kishe me mbarue kurr. Por në kjoftë se më nep Zoti shndet e jetë e pshtoj pá dekë prej së hapunit gojë, shpresoj se do të mund të permbledh e të botoj nji histori gadi të pergjithshme, apo, më mirë me thanë, nji ençiklopedi të të hapunit të gojës, në të cillen kam me i rëndue të gjitha ndodhjet historike vetem mbas njikësajë fiije, d. m. th. në lidhje me të hapun të gojës. Un kam me provue aty, si dý e dý bájne kater, se perandorija rromake kje shtrúe prej barbarëve vetem njatë herë kúr u lshue, me knaqë të madhe, në dorë të njai së hapunit goje të pergjithshem, e tue ardhë deri në kohët moderne, deri në ditt e soçme, ndoshta kam me gjetë shi në të Hapun të Gojës shkakun e sá të zezave qí travajojnë njerzimin e në mënyrë të posaçme Atëdhën t'onë, Shqypnín.

Po, pse vjen prej vëdit qí në histori a ençiklopedi t'ëme vëndin kryesuer kam me i a lëshue Shqypnís. Tue lanë në njane anë kavaljetet më të vjetra, ún kam me çfaqë e me provue në dritë të diellit se të Hapunit e Gojës né n'a ká ardhë prej Lindjet, d. m. th. na e kanë njitë popujt orjental qí për pës shekuj rresht e zotnuene ket të shkretin vëndin t'onë. Sikurse dihet prej gjithkuej, s'ká gjá má njitëse se të Hapunit e Gojës, e nuk është aspak për t'u çuditë në kjoftë se na, tue pasë jetue nji kohë gjysëmivjeçare në çerdhen e kësajë smundje, s'kemi mujtë si me i pshtue infekcionit të pergjithshem. Æsht e vertetë se na, mbasi e kemi vorrue e shtí në dhé tash 24 vjet të smu-

tin kryesuer, kemi pasë të gjith kohen m'u disinjektue prej mikrobve të të dekunit, por, ç't'i bájsh? mikrobi na ká hî teper për palc, e n'a lypen injekcionet e mjekimet má të fórtat, s'bashkut me vullnetin má të mirë me i perdorue pá farë mëshirret, për me mujtë me pshtue prej tyne.

A e kemi na ket vullnesë? S'e di. Di vëtem se smundjen e kemi të rëndë fort. Mjaft me mëndue se nji nder të pershndetuna t'onë të zakonshme të sodit, në vënd t'atij të Shqyptarit të moçem: "A jé burrë?" është edhe kta: "a po merzite?". E mos harroni se Merzija është e áma e të Hapunit të Gojës, por është edhe e bija e Papunis, e kto të trija, me rradhë të pá-préme, shkaktojnë gjumin qí k'a i herë mundet me kënë edhe i dekëshem. - "Gjumi gjysa e dekës" thotë goja e popullit, e kjo fjalë ká shum veshtime.

Por kemi symptome tjera shum má të rënda. Sá herë i a kemi nisë njaj punës së bukur, njaj inicjativës së lavdueshme! Pá pri-të, pá kujtue, uah! na është hapë goja, e puna ká mbetë për gjysë, o pá u fillue aspak. Sá herë kemi báj projekte bukurí, të studjue me në të gjitha hollësinat! Me'i herë, uah! kemi hapë gojen, e projektet kanë fjetë ndër arkivë, e ndoshta kanë me fjetë gjith mo'n e jetës, pse ky gjumi i shkaktuem prej së Hapunit të Gojës, si thaqë, shpesh po ishte edhe gjumë deke.

Por ká edhe má. Sá herë ju ká rá-rasa me ndí se filani ose filanëja ká nji zotí të madhe për njiket punë o njiket letërn, e ndoshta e kemi pyetë: "a jeni tue báj gadi ndo'i veper të bukur, Zotni (o zoje, o zoju-shë)? e ai, o ajo, ju ká perçjgë tue mshehë me dorë të hapunit e gojës: "Besa tash nji herë, kurrgjá". Sá herë ju edhe ún kemi mëndue: Njaj letrari, njaj shkrimtari, qí e ká diftue me vepra të gjalla zotín e vet, po të dote, është me mujtë me qitë në dritë punë të rrekullueshme; e, nandëhete-nandë herë në njiqind, atij do të jét tue i u hapë goja prej Merzijet. Osë sá herë ai shkrimtari, ai letrari do të kët thanë me vëdi: "a tue të i a nisi njikësajë punë?" Sod po t'otoj, me e lá për neser, do t'i kët perçjgë vëdit tue i u hapë goja. E n'e ne-së persí njashu (Me folë pá zhidla, kjo punë me ndodh edhe mûe, sado qí nuk jam shkrimtar, për aman mos m'i kalxoni Drejtorit të Çikës" se mandej nuk më dahet qafet).

Po kû dreqin rrin mâ fort ky mikrob i kësa-
jê smundje fatzezê? Po ju tham me'i herê se
është kot m'e kerkue në kësolle e katundarit,
në farketoren e zêj tarit, ose në banesen e pun-
torit. Aj mikrob, per natyrë, kerkon vëndet mâ
aristokratet, ndertesat mâ madhështoret, zyret
mâ të naltat. Keni me e gjetë nder karriga të
kafevet, nder tryeza të lojnavet, nder oda të
takamisuna me luks modern, nder shtreten me
pupla. Keni m'e pâ kah zgerdhëhet neper zyre
të Ministrive, të Drejtorive, të Prefekturave, të
Komuneve, nder salat e gjyqeve, e sidomos edhe
në Parlament.

Njerzit, per me pshtue prej kthetrave nger-
thyese të të Hapunit të Gojës, kanë sendergjue
shtypin. Neper mjet të tij gazetata, romancat,
poezinat, vershuene boten mbarë, mbrrijtne edhe
në Shqypni. Per disa kohë puna shkoi s'kâ mâ
mirë, por mandej? Edhe shkrimtarëve, elë mâ
nja disa shkrimtarëve t'onë, i u njit mikrobi i
të Hapunit të Gojës. Ç'at ditë e at ditë kta të
Hapun e gjënë kudo nder fletë të gazetave, deri
në disa artikuj disa revistash, se mâ janë mbu-
shë me të perkëthimet e romancave, poezinat e
tingllimet qi n'a kanë mblue në kater anët, se
mâ s'po i permëndim disa kerthiçla librash qi
donë me shitë dije, por qi janë mbushë me ksi
mikrobit, posë tjerëve per të cillët s'jemi
kahflasim.

Lexuesa të dashtun, në kjoftë se më keni
ndjekë deri këtë, e di se shum herë do të ju
jët hapë goja. Shum bukur, se s'kâ lezet me ju
folë per të Hapun të Gojës e mos me ju bâ me
provue edhe efektet e tija. Mu po ju diftoj se
edhe mûe shpesh herë m'është hapë goja kah
shkrueshe, e prandej, sugure, ju kam njitë ve-
të. Tash po i napim fund ûn edhe ju me nji të
hapun goje plot me knaqë e po shkojmë me fje-
të. Punët e mira tash i kryejm neser, e në na
u hapët goja prap neser, tash i kryejm masnes
rit.....

ZEF JAKINI

Cirka së vertete

Duhet me veprue në jetë sikurse bân rêja e
dédit qi pin ujë të njelmë e lshon shí ujë t'a-
mbel.

Fjalë e urtë indjane

Të jësh si pëma e prëndvërës qi e mbushë
me lule doren qi e shkundë.

Duhet me dijtë me lulzue njaty kû n'a kâ
mjellë Perendija.

Adele Kamm

Dromca historie

Kanga e fyllit e minueti — I famshmi mu-
zhiktâr Veber në vjetin 1811 banote në Lon-
don. Nji ditë, msâ me disa zoja kishte dalë
me shetitë mbi nji barkë, i a nisi me i rá
fyllit qi ishte vegla muzhikore qi ai mâ fort
pelqete. N'at dekik u avit nji barkë tjeter
mbi të cillen kishin hypë disa oficjera. Veber
kuer i pau e shtini fyllin në xhep.

— Pse së po vijoni me i rá fyllit?— pyeti
njëni prej oficjerave të barkës së dytë.

— Po per njat arsye per të cillen kam fillue
me i rá — pergjegji Veber.

— Doni me thanë?

— Pse kshtû më kande.

— Mirë, i a priti oficjeri, — o Jú po ju ka
nde me i rá njitash fyllit ose kâ me më kande
mue me ju hjedhë në Tamigj.

Tue pâ Veber frigen e grave, lshoi pë mbas
kercnimit e i rá per bukurí fyllit. Mbasi zdry-
pne mâ vonë prej lundres së vogel i a vûni
synin sulmuesit të vet e tue i u avitë me zâ
të fôrt i tha: Friga per mos me shqetsue shoq-
nin t'ême e t'Uejen më kshilloj me bartë të
fyemit t'Uej të pávënd. Porsë neser keni me
më dhanë satisfakcion. N'oren dhetë tash ju
pres në Hydepark. Në daçi, do të bajmë dyluf-
tim me shpatë. Në dyluftim tham se s'është ne-
voja me perzi njerz tjerë.

Oficjeri pranoi e n'e nesre u ndeshne në
vëndin e caktuem. Oficjeri xori shpaten e xû-
ni vënd. Veber perkundra pâ pritë xuer nji
revolver e i a synoj atij.

— A doni me më mbytë? — vikati oficjeri.

— Jo pergjegji Veber me zâ të qetë, — porsë me
kënë m'e shti shpaten në midet e me kye nji
tash nji minvet, pse per ndryshej po ju mbys
pâ bâ as nji as dy.

Oficjeri u mundue me qitë ndo'i shkajk,
porsë kot; zâni i prëm i kundershitarit të tij
i mbylli që do shqet.

Masi keej minuetin, Veber i tha: — Zotni
dje kundra vullqetit t'ëm ju më keni shter-
ngue me i rá fyllin e sot, kundra dishirit
t'uej, ju kam bâ me kye minuetin.

Tash jemi atapat. Në rasë se dishroni
ndë satisfakcion tjeter qe tek më këne!!

Oficjeri në vënd qi me perrgjegjë perqafoi
Veberin tue kerkue miksín i tij. Që prej asajë
ditë oficjeri e komponisti u bâne aq miq të
fôrt sa vetem doka mujt me i dá.

NES.

Argtime në shoqëni

Me luejt, me kënë lojtár, gati merret vesht kùr qiten pare në lojë. Por ká edhe lojna nder të cillat nuk qitet kurrnji shumë, sado e vogel, por vijn vetem per kalim të kandëshem kohe në një shoqëni të nderëshme e gaztore e qi mûnd të bâhet kùr delet me verue në mal a ndokund nje-ti ase nder sala të gjytetit nder nett e gjata të dimnit per me hjekë merzî.

Këto, mu mâ teper, janë vertë lojna shoqëni je argtue se si tombola, pata, taull, dama, domino, skaki, tresh, cicmic etj. Porse, perposë tomboles e ndo'i tjetres qi argtojnë të gjithë shoqënin, pse të gjithë mûnd të marrin pjesë, nder tjera nuk mund të marrin pjesë veç kater ase dy vetë.

Lojnat qi duem me qitë në ket rubrikë ndeshin në simpatin e të gjithëve - sidomos të zojave e të zojushavet qi u k'andë me bâ pak gaz tue e perzie këta me llafe e shpotina të pavrashme qi largojnë të vrantit e fëtyravet e bijn nder pjestarë të mbledhjes miqësore knaqen e një humorit të njimëndt.

S'ká mjet mâ të mirë per me argtue një tubë varza të bukra e me mënd.... në mâje të tufës së fesit, se me organizue një serî lojnash shoqëni, nder të cillat ato të kën kû me diftue tanë at gjallnin e vet edhe atë sherrî të natyrëshme qi i shtyen me u luejt ndo'i lojë shoqeve të veta ase ndo'i zotnis, me të cillin kanë ndonji sympatî o....antipatî.

Uder këto lojna shum herë skjarohen e shprehen ndiesina jo vetem t'atyue qi hijn së parit në shoqëni, por edhe t'atyne tjerve të cillët në një moshë të pjekun nuk kanë pasë rasë me shfrye një trillë a me qeshë në shpinë të këtij a t'atij të njoftun.. ase mik të perzemert.

Po shi per ket arsye është e nevojëshme qi të gjithë ata qi marrin pjesë në kto lojna mos të jenë pá njoftime të njerëzís, në mëndyrë qi mos me kalue kurr kufinin e gazit të hieshem e të lojës të kandëshme.

Uder argtime shoqëni je kanë vënd hokat, epigramet, të gergámet "prit e qit", por gjithëmonë me shpirtë nderimi per tjerë e per vedi qi nuk do të mungojnë kurr nder njerz të familjeve të nderëshme e me një edukatë të mirë.

Per ndryshej argtimi nuk kishte me kënë mâ kalim kohe e një mbledhje e kandëshme por kishin me xânë fill therrjet, fjalët fyese, të shámet e mblueme e ka'i herë të kjarta, qi mûnd të dajnë e të shkatrojnë shoqënit mâ të vjetrat e miksít mâ të ngushtat.

Këto vrojtime na duken të nevojëshme me i paravûe pse, tue kënë se nder argtime shumica janë të rí e të reja qi nuk e kanë enë at praktikë qi lypet në botë, është mirë qi t'i peshojnë para se me i a hî lojës.

Loja e advokatit

Qe tash këtu një këso lojnash qi kah nderlikon padá pjestarët e bân me pague një sasi të madhe pënjesh, argton mjaft shoqënin.

Sejcilli zotní është advokati i një zojës e këjo është advokatesha i një zotnis tjetër.

Kështuqi kùr ajo thirret a si e paditun, a si dishmitare a në çdo mndyrë tjetër, kavaljeri, qi është advokati i sajë, do të pergjegjin per të, jose do të paguej një peng, pse ajo vetë nuk do të flasë kurr per vedi, per ndryshej paguen peng. Ajo do të flasë vetem per kavaljerin per të cillin ajo është advokatesha e do të flasë si me kënë tue folë per vedi, d. m. th. në vehtje të parë.

Qe një shembull: 12 lojtár qi po i rreshtojmë në ket mëndyrë:

Pina, Luigji, Roza, Gjoni, Luçija, Pashkja, Katrina, Ndoci, Çilja, Pjetri, Ninja, Paloka.

Një djallë prá është gjithmonë advokati i një vajzës i cilli vjen mbas sajë e vajza është advokatesha e djalit qi mbas rëndit vjen mbas tij. Luigji pra do të flasë per Pinen; Roza per Luigjin; Gjoni per Rozen, e kështu tue vijue deri sà të mrrijnë te Pina, e cilla është advokatesha e Palokës.

Per spjegim ká me vjeftë një shembull.

Një nder lojtár fillon: - Zotní advoketen e advokatesha, më vjen shum keq qi po jam i shternguem me i u diftue një mizorí qi ká krye njani prej nesh. Por e lypë ndergjegja e ême. Qe çashtja: Një nanë rritëte të birin e vet me kujdesin e një dashtënis mâ të madhe. Tue i u dukë një zojushës këjo dashtëni kaq e madhe, ligështi, muer të birin e sajë, e a ka një çka priti me bâ? e myti! Po mnerohen? Por çka keni m'u mnerue kùr të ju kaxoj fajtorin? Por e lypë drejtësija qi të kaxonet... Æsht zojushë Çilja.

Pjetri, per Çilen. - Nuk e mohoj se un e kam mytë atë të pafaj; por e myta per dashni të madhe qi ndjeva per të. Prendeje m'ndij dhimë, por ndergjejen e kam të pastër. I mytuni ká kënë një kanarin i vogel qi un e ushqeshem e rritëshem. Dje un e kishem në dorë tue i dhanë me hanger me një krânde me mâje, kùr per rrezik dikush më shtyni krahin e krânda shkoj e i hijn në fyt të shkretit zog e e mbyti. U solla me shokje kush më shtyni krahin, e pash zotní Paloken.

Paloka - Un?

Pjetri - Pengun, zotní Palokë, pse s'keni lanë me folë advokatin t'uej. Pengun, zojushë Pinë, per nuk keni ndëjë gati me folë.

Pina per Paloken. - Keni të drejtë. Qe pengun. (Loja vijon). Në kjoftë se kam ndeshë

keqas n' ushqimdhansen e kanarinit, kà ndodhë vetem pse nuk e kam pá; në tjetren anë, ishem i ndjekun prej zojushës Luçis.

Pashkja, per Luçin.— Un po ju ndjekëshem per me mârre uhân per çka kení folë keq per mue, si më ká diftue zotní Gjoní.

Luçija, per Gjonin.— Un s'kam folë kurrjá mâ teper veç se çka kam ndi prej zojushë Ka trinës.

Ndoci, per Katrinen.— Mue m'a ká diftue zotní Luigji.

Roza, per Luigjin.— Rrëna. Mos i u shgarkoni shoqishojt. Ndoci ká fajin qi i a ká nisë kësajë bisedë.

Ndoci.— Qe një rrënë tjetër!...

E kështu vijon loja tue bâ fjalë shoq me shoq e tue i dhanë rasë, atij qi i shkon per piri, me gjetë fjalë qi me bâ m'u shperthye gazit. Perposë qi ndodhë një pshtjellim e shumon pënjët pse gati të gjithë ata qi ndijnë êmnin e vet, i nepet me i dalë zot vedit e kështu tue gabue do të lajnë pëngun.

Pëng mundet me kënë çdo send xhepit, sikur një lapës, një pendë, një kuti cingaresh, një sahat, etj. etj.

Në marim të lojës, mandej, sejcilli pjestár, per me xjerrë pëngun e vet, do të bâjë pendesen. Këjo mûndet me kënë, po e xâm, me ndëjë me krahë hapët ase në gjûj per pak dekada në mjes të shoqënis ase me i bâ shoqënis një të folun të shkurtë, ase me këndue ndo'i kangë a me i rá ndo'i vegles (në kjoftë se pendestarit i vjen ndo pak per doresh), ase me qitë ndo'i bejtë, etj. etj. Por të vûemit e të bâmit e pendesës, janë ndoshta pjesa mâ e bukra e lojnavet. Prandej drejtuesi ase drejtuesat e lojës, mûnden me i krijue vetë si mbas raset, tue i sendergjue mbas rrethanavet e mbas personavet qi do të bajnë pendesët. Vetem se këtû, mâ teper se kurrkund, d. m. th. në sgiedhen e pendesëve, do vûe oroe fort qi loja mos të dalë e fyeshme ase e vrâshme per kurrkend, por të sigurohet qellimi i lojës qi s'â tjetër por m'u defrye, m'u argtue, me qeshë e me bâ gaz pá të keq e pá kurnji të therrun e të fyeme ndermjët pjestarve të lojës.

Loja e mbarë u kjoftë.... kûr t'a loni.

7-a e Spathiní

Cirka së vertete

Pleqí flasin çka kanë veprue të riýt, çka ve projnë, të marrët çka kanë në mënd me veprue.

Filippo Pananti

Në pershkim të dy javëve

Prej së mbrëndëshmi:

Pervjetori i Monarkis me një shtatuer u kremtue në të gjith Shqypnín me një shkelqim të madh. Fjalimet e kangët patriotike jehuene nder rrugët e qyteteve, msa flamuri shqyptâr valvitëte mbi nderte sa në që do skaj të Shqypnís.

Rreth mbylljes së dy fletoreve të kryegjy-tetit, Drejtorija e zyres së shtypit lshoi ket komunikatë: „Kshilli Ministruer me vëndimin Nr. 669, datë 27-8-1936, vëndosi mbylljen e fletoreve "Besa," edhe "Shqyptari" gjer sá drejtorëvet të tyre Z.Z. Fiqri Rusi edhe Abdurrahman Dibra t'u ngrihet imuniteti nga ana e Parlamentit edhe të përfundojnë gjyqet qi janë ngritun kundra Zotërinjevet të tyre, njeri për difamacjon dhe çpifje, dhe tjeri per diskreditim të personit moral të Qeverís. Qeverija Mbretnore u pá e shtrënguar t'a marrë këtë masë kundra ktyne fletorevet, të cilat në realitet janë një por me fituj të ndryshëm, për arsye se drejtorët e tyre, duke perfituar nga imuniteti parlamentar, kanë vazhduar të komentojnë faje shtypi, edhe se me datë 25 Gusht fletorja „Besa" shpallte një dokument të fshehur shtetnor, vepër që është e denuarëshme, si prejë Ligjës së Shtypit në fuqí, ashtu edhe prejë Kodit Penal."

N. T. Princeshat Mbretnore, i derguene komisjonit të posaçem per mbrojtjen e foshnjeve shumen e fr.ari 1000 si ndimë per foshnjët e vobekta.

Skuadra kampjone e Malit të Zi „Crna gorac," me daten 22 e 23 Gusht zhvilloi dy ndeshje foot-ball-i me skuadren kampjone të Shqypnís "Sport Klub-in" Tiranës. Ndeshjet, të cillat zgjuene një interesim të madh në popull, perfunduen me fitimin e skuadres shqyptare (4:2 e 1:0).

Sporti shqyptâr pat një fitim tjetër në foot-ball me ndeshjen qi skuadra e Korçës "Skanderbeu" pat me atë të Monastirit "Ballkan" kah gjysa e njiit të kaluem. Loja perfundoi 3 me 0 në favor të "Skanderbeut". "Ravanche"-i do të bahet në Korçë kah fillimi i tetorit.

Prej së jashtëshmi:

Në Rusi duket se mbretnon një paknaqsí e madhe, e kshu jo vetem në mjes të turmës së fjetë të popullit por edhe nder persona qi kan një pozitë të naltë shtetnore, nder njerz qi kan kënë vetë krijuesat e rregjimit sovje-

tik. Komplotet antistaliniste, sabotage-t e vepra tjera terroristike nga ana e popullit, e n'at në tjetër masat më ekstreme si burgime, pushkatime e mergime nga ana e auktoriteteve, n'U. R. S. S. janë bërë të shpeshta. S'at'ep me mendue se një ndryshim i madh është kështu ndodhë n'at vënd.

Një ndër komplotet terroristike të fundit më me rëndësi është ai kryesuem prej Zinovief e Kamenev, të cillat prokurori i pergjithshëm i U. R. S. S.-it, Vishinski, i ka sjellë Gjyqit të Naltë zbashkut me 14 shokë tjerë, të paditun për vepra në dam të Shtetit e se, të shtyem prej Trozkit, kanë organizue atentate kundra personaliteteve më në shëj sovjetike si Stalin, Voroshilof, Kaganoviç, Drjonikidze e tjerë. Ndermjet Zinovief, Kamenev në një anë, e Stalinit në tjetër anë në këto kohë të fundit është vertetue një anëtar i mbi e madhe masi të parët padisin Stalinin se e ka prishë komunizmin e se është largue prej parimeve të para të tij.

Si dihet zyrja e moçme politike bolshevike ishte e përbërë prej Lenin, Tomski, Zinovief, Kamenev, Rikof, Trozki e Stalin. Prej ktyne Lenin-i ka vdekë, Tomski, edhe ky i pandehun, mbyti vedin ndër këto ditë, Trozki është në mërgim në Sundby në Norvegji, e tre tjerët paditen si kospiratorë kundra atë shtet që ata vetë kanë krijuar. Këtu duket se qëllimi politik i procesit është zhdukja e plotë e njerzve të partis së moçme bolshevike.

Gjyqi vazhdoi për pak ditë të gjithë të pandehurit pohuene fajin e vetë se, në marrveshtje edhe me Trozkin, kishin organizue një komplot antistalinist. Gjashtëmëndetë të paditun këtu dnuen për vdekje, e masi ju refuzue kërkesa e mshirës, këtu pushkatue në shpinë.

* * *

Një pershtypje të madhe ka bërë n'Europë vëndimi i Reich-it që zgjatën në dy vjet sherbimin ushtarak. Mbrënda pak kohe Germanija ka me pasë në kambë, në kohë paqe, një ushtri afër një milionit e gjysë të pershë edhe policin e militarizue e paraushtarakët. Ky vëndim u muer si masë kundra armatimeve të mdhaja sovjetike të cillat tash së fundit janë shtue në një mnyrë të konsiderueshme. Shtypi francez e ka pritë këto masë me shumë shqetsim e e konsideron si kercnim për kufit e Francës.

* * *

Lufta civile në Spajë është tue u egercuar përherë e më tepër ndermjet nacionalistëve e marksistëve. As duket se është tue marue tash shpejt. Gjeneral Mola ka deklarue: "Ora e fitimit është e afërme, por lufta kështu me ngjatë deri në marim të dimnit". Mizorinat më të mdhajit janë tu bërë të kuq kundra partizanëve të së djathtës. Mjafton me përmendë se vetë

Në hije të Rozafatit

Pervjetori i Shpalljes së Monarkisë

Simjet mënd të thomi se është kremtue këtu në Shkoder Pervjetori i shpalljes së Monarkisë më me shkelxim se tjera vjetë. Kortënat që u shvilluene natën edhe ditën e të Krëmtës me një rënd të kandëshëm, tue marrë pjesë edhe një shumicë e madhe popullit, neper rrugat më të parat e gjytetit në mjes të flamujvet të çuem ndër të gjitha ndertesat, i kanë dhanë gjytetit një levizje të posaçme. E këto levizje me gëzim është shtue sidomos në mrëmje kurr, me arqe të ndrituna në Fushë Çelë, me ndriçime në Pallat të Prefekturës, të Bashkis, ndër gjitha zyret e ndër dugajë e shpija private e në fund me të hjedhun të fushqetave festimi muer atë të ter-hjekun të spikatun që i ep përherë nata.

E kremtja u çil prej Kryetarit të Bashkis Z. Zejnel Prodanit me një fjalim të rasës, që u ndigjue me shumë anë prej popullit. Zotni Kryetari nuk desht me u sgiatë tue shvillue kuptimin e kësaj të kremte, mbasi, tha, se është e katërta vjetë që flet për këto rasë si Kryetar Bashkije. Përmendi fjalimin e parë që ka mbajtur 8 vjet në Berat kurr u shpall Monarkija. Përmendi të tana të mirat e qeveris Zogiste, tue theksue se politika e jashtme e Shqypënis e ka sod një themel. Përmendi miksin e çmueshme me aleaten t'onë italjane e gjestin bujar të qeveris s'onë që tha "jo" kurr 52 shtete i kundërshtojshin vepres së madhënueshme që Italia

n'Almendalejo janë djegë gjallë prej të kuqve 800 vetë të marrun pëng, ndër të cilët edhe ipeshkvi i Jean-it që ishte 81 vjeç. Numri i të vdekunve në luftë deri tash ka mbytur në 80000 vetë e 13000 i të plagosunve. Forat nacionaliste për ditë zaptojnë vënde të reja e gjendja e të kuqve, veçanerisht në Ishimin e Irun-it, është keqsue tepër. Qeverija e kryesue prej Giral-it dha dorheqjen e kabinetit të ri u formuen kryesin e kryetarit të ekstremistëve socialist Francisco Largo Caballero, i formuem prej gjashtë socialistëve e dy komunistëve. Shumica e shteteve kanë pranue parimin e mshirës ndërmjet në çashtjet mëndëshme të Spajës, ndër të cillat edhe Shqypnija. Shumë der to qyshë tash, kanë vënë embargo e armv e municioneve për në Spajë. Për ditë ndima gjithënduersh i vijnë të kuq nga Franca e Rusia, por me gjithë ket nuk influencojnë gjithë atë që me ndryshue drejtimin që ka marrë lufta e cilla është drejtue ka një fitim i plotë i nacionalistëve.

m

NES

kish ndermarrë n'Afriken Lindore, e tha se ky gjest do të mbëtet si monument në historinë e perbotëshme.

N'e nesre mbas lutjeve në Kishë e në Xhami, kû mueren pjesë auktoritete e popull, të gjithë këta u mblodhen përpara Prefekturës për me ndigjue fjalimin e Prefektit Z. Javer Hurshit. Zotni Prefekti u ndal tue folë mbi kuptimin e kremtes e theksoi se Shqypënia ka lé Mbretin, është e ka me këne Mbretin se të jët bota. Mbretin nen Leken, Mbretin nen Burrin, Mbretin nen Skanderbegun e Mbretin nen Zogun e I. Forma e monarkisë është ajo që më fort i pershtatet popujve të Ballkanit. Na Shqypëtarët e kemi sprovue rregjimin republikan, por e kemi pá se nuk n'a pershtatet. Ftoi të gjithë ndigjuesat me brohoritë Rrnoftë Mbreti Zog I. Fjala e bukur e Z. Prefektit, ndigjue me vëmende, kje pritë me duertrokitje. Mbas fjalimit të Z. Prefektit foli një student i gimnazit, fjalim poetik shumë i bukur.

Në mramje e Kremtja e I Shtatorit kje mbyllë me një gostë të madhe zyrtarësh dhânun në Restaurantin Park kû mueren pjesë 120 vetë. Informohemi se gosta paska shkue më së mirit e n'atë rasë paskan folë Z. Prefekti, Z. Kryetari i Bashkís e Z. Ernest Koliqi.

Diten e Festës Bashkija u dau gjâna ushqimi 300 nevojtarëve të gjytetit. Këjo iniciativë e bukur e Z. Kryetarit të Bashkís, ka prodhue një knaqë të madhe nder të bâmirësuemt e pershtypje shumë të mirë në gjith popullin.

Festimi në Shtëpin e oficerave.

Per të kremtue 1 Shtatorin, Shtëpia e oficerave kishte organizue një darkë, ku do të merrshin pjesë vetem oficerë. Ndodhej edhe orkestra e Shoqnis mirë-njoftun "ROZAFAT", e grishun për ket rasë prej tyne, me ndermjet sinë e Kryetarit të Bashkísë.

Në çeljen e mbledhjes, Komandanti i Grupit Zot. Major Koutchouk Ullagay, për mos me shkue gjatë me ndo'j fjalim, shprehi këto:—"Shokë të dashtun, nuk e kam mënden të baj ndo'j fjalim, mbasi keni ndij mjaft, të bukur e të rastit, por t'i çojmë gotat për jetë e shndet të Sovranit t'onë August, Rrnoftë N. M. Tij MBRETI, Rrnoftë Dinastija MBRETNORE, Rrnoftë SHQIPNIJA e Rrnoftë USHTRIJA KOMBTARE".

Fjalët e thjeshta e bukur të shprehuna prej Komandantit, i ndogen notat e hymnit MBRETNOR dhe të FLAMUERIT t'ekzekutueme prej Orkestrës të Shoqnis "ROZAFAT", e që kjene duertrokitë.

Në vijimin e darkës, orkestra muer shumë copa të bukura, tue bërë pershtypje të thellë n'oficerat, prej të cilëve, për mos me thanë të gjithë, e shumta nuk kishte dijenij, se në vendin t'onë, të jenë një e tillë orkester, e që për ma teper është e perbame prej vullnetarësh.

Në pushim t'orkestres, aspiranti i shkollës Plotsimit Zot. Myhtar Cara, nga Kavaja, këndoj solo disa këngë, e zani i tij bariton lën shumë

shpresë për ardhmeninë.

Për pjesëmarrjen e orkestres së Shoqnis "Roazafat" Komandanti falnderoj shumë Kryetarin e Shoqnis Roazafat, Zot. Kel Luka, i cili u ndollë n'at mes, dhe ky i falnderoj për pritjen e perzëmert që ju bë pjestarvet të Shoqnis.

Mledhja u mbyll kah ora 11 me knaqje të gjithë të pjesëmarrësve.

Ndoc N. Radoja.

Eshtnat e deshmoreve Çerçis Topullit e Mustafa Qullit u gjetne

Me interesim e kudes të vijueshem të Prefektit Z. Javer Hurshit, në fund munda u gjet vorri i perbashkët i deshmoreve Shqypëtarë Çerçis Topullit e Mustafa Qullit të vrâm prej malazezve në vjetin 1914.

Vetë Z. Prefekti i dorzoi eshtnat e deshmoreve Bashkís së vëndit, e cilla pret t'a diftojnë dishirin e vet Bashkija e Gjirokastres e ajo e Leskovikut, që janë respektivisht vëndi i lindjes i deshmoreve.

Zblimi i vorrit e të bartunit e eshtnave ka bërë një pershtypje të mirë në Shkoder, që enë e ka kujtimin e asajë vrase e ka dishrue gjithmonë që të mbetat e atyne atdhetarëve deshmore të këne nderimin e merituem.

Banda e Bashkís së Shkoders në një udhëtim argtimi në Podgoricë.

Me u bërë qefin tjerë është punë e mirë, por ka i herë duhet me bërë qefë edhe vetë. Kshtu e kanë mendue bandistat e Bashkís së Shkoders e ky dishir është këne interpretue, neper mjes të Drejtorit të Bandës, prej Kryetarit të Bashkís, icilli u ka dhënë lëjen e gjetë mëndyren për me bërë një udhëtim defrimi deri në Podgoricë.

Udhëtim bandistash! Udhëtim muziktarësh! Mërrret me mënd, kanga, vallja, lokat e tjera të gjitha keso here jashta kohës. Jashta tempo-s n'atë udhëtim të kandëshëm të freskís së nadjës pá lé dielli mirë bërë maleve e neper lugina kësajë pjesë të Shqypnis kaq të bukur e me kujtime aq të mëdha.

Në kufi u kishte dalë para Nenkryetari i Bashkís. Pritja në Podgoricë kje krejt e mirë e e perzëmert si prej auktoriteteve ashtu edhe prej vëndasvet. Për merrritë në mirë u desht me bërë një të sjellun neper gjytet tue u rënë vëndasvet, për me i bërë qefin popullit që ndiqte me shpirt bandën Mbasdite mandej u dha një koncert në Parkun "Krajl Nikolla" bërë Moragës koncert që u pelqye e u shijue mjaft prej popullit.

Në ditë të tregës muer pjesë edhe Prefekti i tij gjytetit e Kryetari i Bashkís. Ky bërë një fjalim të shkurtë, uroi mirëseardhjen e u falnderës për nderim që populli Shkodron kishte dashtë me i bërë gjytetit të Podgoricës. U pergjegj Drejtori, zot. Prof. Zef Kurti tue i u falun nderës për pritjen bujare që Podgorica u kishte bërë. N'e nesre, si

shetiten mirë gjytetin, bandistat u këthyen në Shkoder të knaqun per ato dy ditë argtimi që u kanë vjeftë per me marrë fuqi të reja n'at xëje të kandëshme por edhe të mundëshme që është... me argtue të tjerët.

SH.

Martesë.— Të hanen me 17 m. k. Z. Mark Ndoja vuni kunorë me Zojushen Çilja Gazulli.

Mikut e bashkëpunëtorit t'onë të vleritë, që aq shumë shpresa i ep letratyrës kombëtare, e Zojës së tij, "Cirka" i paraqet urimet më të gjalla.

Korrespondenca e „Cirkës,”

Rreth Konkursit të Poezisë

Me datën e këtij numri, sikur e kemi shpallë në Nr. 4 të së perkohëshmes, merr fund Konkursi i Poezisë i hapun prej nesh. Deri në çasin që po hijnë në shtyp, na kanë mbërritur 19 copë poezina. Në numrin e ardhëshëm kemi me shpallë emnat e personave që do të perbajnë jurin e cila ka me shqyrtue poezinat konkurruese. Perfundimin e konkursit kemi m'e lajmue kurrë jurija të kët krye shqyrtimin.

Prandej në kjoftë se është endë ndonji vonues, ka kohë m'e dergue punimin e vet deri më 13 Shtatuer, e jo më vonë.

Rreth Konkursit Nr. 4

Na kanë ardhë shumë zgjidhje të këtij konkursi, si prej Shkodrës, si prej gjyteteve tjera, pa kënë të percjelluna prej talonit.

Të gjithë lexuesat t'onë zgjidhsa e dijnë se është konditë e ç'do konkursit dergimi i talonit bashkë me zgjidhje; ftojme prandej të gjithë ata që mund t'a kënë harrue këtë rregull (sado që e kemi persritë gjithashtu), m'e plotsue këtë mungesë tue dergue talonin Nr. 4 deri me datën 13 k. m., per ndryshej emni i tyre nuk ka me mujtë me marrë pjesë në të qitun të shortit.

Bajmë edhe me dijtë se në dergimin e zgjidhjeve munda të kerkohet mosbotimi i emnit, por zgjidhja do të jete e nenshkrue, e s'mjafton vetem një pseudonim, ose germa fillestare, (si disa kanë dergue) pse në rasë të fitimit, identifikimi i fituesit kishte me kënë i pãmundun.

Sh.K.— Shkoder— Ju falemi nderës shumë per pajtimin perkrahës që na derguet.

Lugje— Paris— Na vjen keq, por poezija e Juej nuk po na duket e pershtatëshme per botim.

Sirena— Ju falemi nderës per novelen e bukur që kemi m'e botue në numrin e ardhëshëm, e gzohe mi shumë per bashkëpunimin t'uej të vijueshem.

Andrruesi— Po botohet.

Mjr. Gj. D.— Tiranë— Falemi nderës shumë per urime. Numrat i a U kemi dergue me postë.

Luvi— Shkoder— Perkëthimin e poezisë kemi m'e botue porsá të kemi rasë.

I. L.— Durrës— Nuk jemi në gjendje t'apim

gjykim permbi novelen t'Uej pa i pasë para syshë të gjitha pjesët e saja.

Shkaba-Kemi m'e botue kurrë t'i vijë rradha.

V. Ç.—K. D.— Shkoder— Prej anekdotave kemi me botue vetem ndonji, pse tjerët nuk... largojnë të keq. Ju falemi nderës per bashkëpunim por Ju lutena, në rasë vijimi, me i zgjedhë më me kujdes.

S.— Shkoder— Poezija e Juej ka m'u botue. Shpresojmë prej jush gjithnjë edhe bashkëpunime tjera.

Erosi— Shkoder— Punimi i juej i shkruem imët edhe me lapcë lypë do kohë per m'u... deçifruet e m'u shqyrtue.

Lupi— Shkoder— Punimet e Jueja kemi me i botue. Ju falemi nderës.

H. Sh.Shkoder— Novelën t'Uej do t'a botojmë kurrë të kemi vënd. Por në kjoftë se, si kurrë duket, është kalxim historik, dishrojmë m'e quejt kështu, si i perket, e jo novelë.

T. G.— Shkoder— Mjerisht punimi nuk është per të perkohëshmen t'onë.

F. K.— Shkoder— Ndodhija që perbân subjektin e novelës s'Uej është e botueme me rrethana të ndryshme si mbas vëndit, edhe nder gjuhë tjera, prandej mbasi është pergjithsisht e njoftun, nuk shifet e pershtatëshme per botim.

Bora e Maleve— Shkoder— Çmojmë shumë vullnesen e mirë t'Uej e kishim me dashtë me Ju plotsue dishirin, por jemi mbushë me gjithfarë poezinash, kështu që jemi të shternguem me zgjedhë fort. Me gjithë këtë, nuk Ju prëtojmë, por do të Ju kemi para syshë në ndo'i rasë që mund të vijë.

Xh. I.— Krue— Po U dergojmë numrat që dishroni. Edhe per këtë novelen e dytë s'kemi veç të Ju persrisim çka u kemi thënë më parë.

D. L. S.— Bogë.— Masi në konkursin e Poezisë, sikur a shpallë, pranohen vetem punime origjinale, perkthimi i juej i bukur nuk është i pershtatun per të. Në me shumë gzim kemi m'e botue në të perkohëshme, e ky dergim i parë na bân me shpresue se "Cirka" ka me pasë në Ju një nder bashkëpunëtorët e vet më të çmueshmit.

A. R.— Shkoder— Ju falemi nderës per bashkëpunimin t'uej në rubriken e konkurseve. Lojen e propozueme kemi m'e pasë para syshë.

F. Gj.— Mirditë— Edhe poezin t'Uej kemi m'e rucit per kurrë të paraqitet rasa.

Prof. L. A.— Ju kemi dergue rregullisht të gjithë numrat e perkohëshmes. Na vjen keq që s'mund t'a botojmë poezin, pse kemi pranue per botim, perpara një tjetër po të të njajtit argumente.

M. V.—K. Gj.— Tiranë. Punimet t'Uej që na erdhen tash janë s'kemi pasë kohë me i shqyrtue.

Pronar: Gjon Ujka. Drejt pergj. Cuk Simoni Shtypshkroja e "Cirkës"